

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

dosar nr.2ri-182/14

prima instanță: Curtea de Apel Bălți (judecător A.Corcenco)

DECIZIE

17 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii:

Nicolae Clima,

Tatiana Vieru, Ion Corolevschi

Oleg Sternioală, Svetlana Novac

examinând fără citarea părților recursul declarat de reprezentantul Băncii Comerciale „Banca de Finanțe și Comerț”, Costăș Dumitru,

în cauza civilă la acțiunea înaintată de Banca Comercială „Moldindcombank” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Colos” privind intentarea procesului de insolabilitate,

împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2014, prin care a fost respinsă contestația la suma inclusă în tabelul de creanțe și validată creanța creditorului chirografar,

a c o n s t a t a t:

La 13.01.2014, BC „Moldindconbank” a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Colos”, cod fiscal 1003602017871, sediul s. Singerei Noi, r-nul Sîngerei, invocând incapacitatea de plată a debitorului.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 14.01.2014, cererea introductivă a fost primită spre examinare, fiind dispusă aplicarea măsurilor de asigurare și numirea în calitate de administrator provizoriu ÎI „Bulgaru Igor”, certificat de perfecționare profesională nr.111253 din 09.12.2011, cod fiscal 1011600041875, sediul mun. Chișinău, str. Mitropolit Varlaam 65, of. 312.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 07.07.2014, a fost intentat proces de insolabilitate în privința SRL „Colos”.

Ulterior, administratorul insolabilității SRL „Colos” a prezentat instanței de judecată Tabelul de creanțe din 15.09.2014, unde BC „Banca de Finanțe și Comerț”, cu sediul str. Pușkin, 26, mun. Chișinău, IDNO-1002600005347, este creditor garantat, cu validarea creanței în sumă de 1423360,50 lei din datoriile la credit și la dobândă în cadrul contractelor de credit nr.BJV(KEF)17 din 04.08.2010 și BJV(RISP)18 din 04.08.2010.

Creditorul BC „Banca de Finanțe și Comerț” a fost inclus în Tabelul de creanțe din 15.09.2010 în calitate de creditor chirografar de rangul VI (rang inferior) cu creanța în mărime de 82652,74 lei, formată din penalitatea neachitată conform contractelor de credit nr. BJV(KEF)17 din 04.08.2010 și BJV(RISP)18 din 04.08.2010.

La 17.09.2014, creditorul BC „Banca de Finanțe și Comerț” a înaintat contestație la suma inclusă în tabelul de creanțe din 15.09.2014 la capitolul creanțele creditorilor garanți, prin care a solicitat: admiterea contestației; validarea sa în Tabelul creanțelor al SRL „Colos” în proces de insolabilitate, în calitate de creditor garantat, cu suma totală de creanțe în mărime de 1506013,24 lei, compusă din: datoriile la credite 1314759,65 lei, datoriile la dobândă 108600,85 lei, penalitățile pentru neonorarea obligațiilor contractuale calculate pentru ultimele 180 zile 38484,04 lei și cheltuielile de judecată 44168,70 lei.

În motivarea contestației, creditorul BC „Banca de Finanțe și Comerț” a invocat faptul că urmează a fi validată toată suma expusă în cererea de admitere a creanțelor din 07.08.2014 și anume la categoria de creditor garantat și nu la categoria de creditor chirografar.

Creditorul BC „Banca de Finanțe și Comerț” a indicat că la întocmirea acestui tabel de creanțe administratorul insolabilității s-a condus de prevederile art.43 alin.2), pct.6), lit.b) din Legea insolabilității și a inclus suma creanței de 82652,74 lei la creanțele chirografare de rangul VI (rang inferior).

Însă, consideră că administratorul insolabilității s-a condus eronat de norma legală ce se referă la creanțele chirografare și nu la creanțele creditorilor garanți, ce sunt cu drept de gaj legal asupra unui bun din masa debitoare și respectiv sunt îndreptățiți la satisfacerea prioritară a capitalului împrumutat, a dobânzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat, conform art.50 alin.(1) din Legea insolabilității.

A menționat, că administratorul insolabilității nu a luat în considerare creditorii garanți și anume că fondurile obținute din vânzarea bunurilor din masa debitoare grevată, în favoarea creditorilor cu gajuri și drepturi de retenție de orice fel, vor fi distribuite creanțele garantate după rangul de prioritate cuprinzând tot capitalul, dobânzile, majorările și penalitățile de orice fel, conform art.153 alin.(3), lit.b) din Legea insolabilității.

Creditorul BC „Banca de Finanțe și Comerț” a invocat precum că administratorul insolabilității a comis și alte erori, precum: nu a înștiințat creditorul potrivit prevederilor art.143 alin.(3) din Legea insolabilității, care are drept de preferință, creanțele creditorului au fost trecute parțial în tabel, nu a depus în instanța de insolabilitate din timp tabelul definitiv pentru ca și creditorii să aibă acces la tabelul creanțelor și să poată face contestații. Consideră, că prin aceste încălcări a fost lipsit ilegal de dreptul stabilit de lege pentru a face contestații.

Totodată, a relevat că potrivit cererii de admitere a creanțelor creditorului garantat din 07.08.2014, depusă în instanța de judecată, SRL „Colos” are datorii față de creditorul, BC „Banca de Finanțe și Comerț”, pe contractele de credit nr.BJV(KFW)17 din 04.08.2010 și nr.BJL(RISP)18 din 04.08.2010, cu suma în mărime de 1506013,24 lei, inclusiv: în baza contractului de credit nr.BJV(KFW)17 din 04.08.2010: datoria la credit este de 215000 lei; datoria la dobândă 17942,32 lei; penalitățile pentru neonorarea obligațiilor contractuale 5704,01 lei; în total datorii 238646,33 lei; în baza contractului de credit nr. BJL (RISP) 18 din 04.08.2010: datoria la credit este de 1099759,65 lei; datoria la dobândă 90658,53 lei; penalitățile pentru neonorarea obligațiilor contractuale 32780,03 lei; cheltuieli de judecată 44168,70 lei; în total datorii 1267366,91 lei.

Astfel, creditorul BC „Banca de Finanțe și Comerț” a pretins că administratorul insolvenței vădit a dus în eroare instanța de judecată, motive ce nu pot fi puse la baza neacceptării sumelor indicate în tabelul definitiv la categoria solicitată.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 14.10.2014, a fost respinsă contestația și validată creanța creditorului chirografar. S-a respins contestația la suma inclusă în tabelul de creanțe la capitolul creanțele creditorilor garanți din 15.09.2014, înaintată de către creditorul BC „Banca de Finanțe și Comerț”, str. Pușkin 26, mun. Chișinău, IDNO-1002600005347. S-a validat suma de 82652,74 lei creanță a creditorului chirografar de rangul VI (rang inferior) BC „Banca de Finanțe și Comerț”, ce reiese din penalitatea neachitată conform contractului de credit și la dobândă în cadrul contractelor de credit nr.BJV(KEF)17 din 04.08.2010 și BJV(RISP)18 din 04.08.2010.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond din 14.10.2014, reprezentantul BC „Banca de Finanțe și Comerț”, Costăș Dumitru, a declarat recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe din 14.10.2014 și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă contestația și validate creanțele în Tabelul creanțelor al SRL „Colos” în proces de insolvență, în calitate de creditor garantat cu suma totală de creanțe în mărime de 1506013,24 lei, compusă din datoriile la credite 1314759,65 lei, datoriile la dobândă 108600,85 lei, penalitățile pentru neonorarea obligațiilor contractuale calculate pentru ultimele 180 zile în mărime de 38484,04 lei și cheltuielile de judecată 44168,70 lei.

În motivarea recursului a invocat art.432 alin.(2), lit.c) CPC, precum că instanța de judecată a interpretat eronat normele de drept material.

Recurentul consideră că hotărârea din 14.10.2014 este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de fond a interpretat eronat dispozițiile legale prevăzute la art.50 și 153 alin.(1),(2) și (3) din Legea insolvenței și anume referitor la faptul că recurentul este creditor garantat și are dreptul la satisfacerea prioritară nu numai a datoriilor la credit în sumă de 1314759,65 lei, a datoriei la dobândă în sumă de 108600,85 lei, dar și a cheltuielilor aferente din contul bunului găsit.

Totodată, recurentul consideră că penalitățile pentru neonorarea obligațiilor contractuale calculate pentru ultimele 180 zile în sumă de 38484,04 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 44168,70 lei, care au fost validate de către instanță ca și creanță a creditorului chirografar de rangul VI (rang inferior), urmau a fi validate ca și creanțe garantate după rangul de prioritate, deci a fost interpretată eronat legea.

Analizând legalitatea hotărârii judecătorești atacate în raport cu materialele dosarului, circumstanțele pricinii și normele de drept aplicabile prezentei cauze, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de reprezentantul BC „Banca de Finanțe și Comerț”, Costăș Dumitru, întemeiat și urmează a fi admis, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de insolvență din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1), lit.c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să remită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art.356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din Codul de procedură civilă, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Potrivit art.8 alin.(1) din Legea insolvenității, nr.149 din 29.06.2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvenție pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării în cazurile prevăzute expres în legea respectivă.

Prin prisma acestei norme procedurale se constată că cererea de recurs este depusă în termen legal, deoarece împotriva hotărârii din 14.10.2014 a fost declarat recurs la 28.10.2014.

Fiind investită cu judecarea pricinii, având ca obiect contestația la suma inclusă în tabelul de creanțe și validarea creanțelor, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii contestației și validarea sumei de 82652,74 lei creanță a creditorului chirografar de rangul VI (rang inferior), în privința BC „Banca de Finanțe și Comerț”, reieșind din penalitatea neachitată și dobânda în cadrul contractelor de credit enunțate mai sus.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră o astfel de concluzie neîntemeiată din următoarele considerente.

Problema de drept în prezenta acțiune este raportată la normele de drept material cu privire la creditorii chirografari, creditorii garanți și luarea lor în considerare, aspecte reglementate la art.42, 50 și 153 din Legea insolvenității, nr.149 din 29.06.2012.

Astfel, aprecierea soluționării juste a cauzei date revine instanței de recurs din prisma problemei de drept indicate și normelor de drept ce guvernează prezentul raport juridic litigios.

Conform art.42 din Legea insolvenității, creditor chirografar este creditorul negarantat care, la momentul intentării procesului de insolvenție, are o creanță patrimonială față de debitor. Creanța patrimonială a creditorului chirografar se consideră născută până la momentul intentării procesului de insolvenție în cazul în care raporturile pe care se bazează au apărut până la acest moment.

Potrivit art.50 din Legea insolvenității, creditorii garantați sunt creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare și sunt îndreptățiți la satisfacerea prioritară a capitalului împrumutat, a dobânzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat. Această prevedere se aplică și în cazul creditorului care deține un bun sau un titlu în asigurarea dreptului său; creditorului care are un drept de retenție; creanțelor persoanelor fizice, născute din contracte de investire în construcția de locuințe.

În corespundere cu art.153 alin.(1), (2) și (3) din Legea insolvenității, creditorul garantat trebuie să prezinte administratorului/lichidatorului în termenul indicat la art.152 alin.(1) dovada faptului că creanța lui nu a fost acoperită în întregime sau că el a renunțat la garanțiile reale. Dacă dovada nu se face la timp, creanțele lui nu sînt luate în considerare la distribuție.

Dacă nu a valorificat bunul grevat cu o garanție reală, administratorul/lichidatorul poate să estimeze partea din creanța creditorului garantat care nu va putea fi acoperită și să rezerve în mărimea acestei părți o cantitate din masa debitoare.

Fondurile obținute din vânzarea bunurilor din masa debitoare grevată, în favoarea creditorilor, cu ipoteci, gajuri sau cu alte garanții reale mobiliare ori cu drepturi de retenție de orice fel vor fi distribuite în felul următor:

a) cheltuielile de validare și de valorificare rezultate din menținerea, conservarea, luarea în posesie, evaluarea și vânzarea bunurilor, precum și plata

remunerațiilor administratorului/lichidatorului și a persoanelor desemnate sau angajate în condițiile art.68 alin.(4);

b) creanțele garantate după rangul de prioritate, cuprinzând tot capitalul, dobânzile, majorările și penalitățile de orice fel.

În contextul normativ reiterat, raportat la materialele dosarului și circumstanțele prezentei cauze, instanța de recurs constată că administratorul insolvenței SRL „Colos” neîntemeiat a introdus creanța creditorului BC „Banca de Finanțe și Comerț” la categoria creanțelor chirografare de rangul VI (rang inferior).

Or, reieșind din cererea de validare a creanțelor și normele de drept material reiterate, prevăzute la art.50 din Legea insolvenței, creditorul BC „Banca de Finanțe și Comerț” are calitatea de creditor garantat și respectiv are dreptul la satisfacerea priorității nu numai a datoriei la credit în sumă de 1314759,65 lei, a datoriei la dobândă în sumă de 108600,85 lei, dar și a cheltuielilor aferente din contul bunului găsit.

Totodată, reieșind din prevederile art.153 din Legea insolvenței, reiterate de instanța de recurs, penalitățile pentru neonorarea obligațiilor contractuale calculate pentru ultimele 180 zile în sumă de 38484,04 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 44168,70 lei, care au fost validate de către instanță ca și creanță a creditorului chirografar de rangul VI (rang inferior), urmau a fi validate ca și creanțele garantate după rangul de prioritate. Or, instanța de judecată a interpretat eronat legea în acest context.

Astfel, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele invocate în contestația înaintată de creditorul garantat BC „Banca de Finanțe și Comerț” și anume că au fost interpretate eronat normele de drept material în prezenta cauză, raportate la prevederile Legii insolvenței, sub aspectul calificării incorecte a creditorului în cadrul procesului de insolvență în calitate de creditor chirografar.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că la examinarea acestui litigiu, raportat la problema de drept ridicată, prima instanță a ajuns la concluzii greșite ce au stat la baza hotărârii din 14.10.2014 și a respins neîntemeiat contestația creditorului garantat, iar argumentele recurentului sunt întemeiate în baza normelor de drept aplicabile pricinii și urmează a fi admise.

Având în vedere competența exclusivă a curților de apel ca instanțe de insolvență la judecarea în cadrul procesului de insolvență a litigiilor ce țin nemijlocit de masa debitoare și, chiar din oficiu, a circumstanțelor relevante cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa hotărârea din 14.10.2014 și a remite pricina la rejudecare în instanța de insolvență, eroarea judiciară neputând fi corectată de instanța de recurs.

În conformitate cu art.444, 445 alin.(1), lit.c), 445 alin.(3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de reprezentantul Băncii Comerciale „Banca de Finanțe și Comerț”, Costăș Dumitru.

Se casează hotărârea Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2014, în cauza civilă la acțiunea înaintată de Banca Comercială „Moldindcombank” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Colos” privind intentarea procesului de insolabilitate, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători. Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Ion Corolevski

Oleg Sternioală

Svetlana Novac